ויק"פ — החודש

א. לאחרי השלמת בנין בית מקדש ראשון ע"י שלמה, מסופר בכתובים, שאז אמר שלמה[1]: „ברוך ה' גו' אשר דבר בפיו גו' לאמר, מן היום אשר הוצאתי את עמי את ישראל ממצרים לא בחרתי בעיר מכל שבטי ישראל לבנות בית להיות שמי שם, ואבחר בדוד להיות על עמי ישראל". ובביאור הענין שפתח הכתוב בבחירה בירושלים („לא בחרתי בעיר גו'") וסיים בבחירה בדוד, כתב הרד"ק: „ואבחר בדוד, למה שהקדים לא בחרתי בעיר הי' לומר ואבחר בירושלים, אלא פירוש כי לא הודעתי בחירתי בירושלים עד שבחרתי בדוד להיות על עמי ישראל והראתי לו המקום הנבחר בירושלים כשנעתרתי[2] לו בגרן ארונה באש מן השמים".

אבל לכאורה אין ביאורו מספיק, כי מפשטות לשון הכתוב „ואבחר בדוד להיות על עמי ישראל" משמע, שאין הבחירה בדוד רק אמצעי, שעל ידי דוד נתגלה ונודע „המקום הנבחר בירושלים", אלא שהבחירה בדוד כמלך ישראל, קשורה עם הבחירה בירושלים.

[וכן מוכח לכאורה ממ"ש בדברי הימים[3] (שגם שם הובאו דברי שלמה, אבל שם הלשון): „מן היום גו' לא בחרתי בעיר גו' ולא בחרתי באיש להיות נגיד על עמי ישראל. ואבחר בירושלים להיות שמי שם ואבחר בדויד להיות על עמי ישראל" — הרי מפורש, שכוונת הכתוב היא (גם) להדגיש בחירת דוד כמלך ישראל, אלא שכאן (בספר מלכים) מדגיש עוד פרט, ששתי בחירות אלו שייכות זל"ז[4].

ובזהר (פרשתנו[5]) איתא: „האי קרא לאו רישי' סיפי' ולאו סיפי' רישי', דכתיב לא בחרתי בעיר ואבחר בדוד מאי האי עם האי, ואבחר בירושלים מבעי לי', אלא כד קודשא בריך הוא אית רעותא קמי' למבני קרתא, אסתכל בקדמיתא בההוא רישא דנהיג עמא דקרתא, ולבתר בני קרתא ואייתי לעמא בי', ההי"ד לא בחרתי בעיר עד דאסתכלנא בדוד למהוי רעיא על ישראל".

הרי לפי הזהר, הבחירה בירושלים תלוי' בהבחירה בדוד כמלך ישראל, דקודם שנבחר דוד כ„רעיא על ישראל" (מלך ישראל) — אין הבחירה בירושלים בשלימות.

ויש לעיין בהסברת הענין, שבחירת הקב"ה בירושלים תלוי' בבחירתו בדוד.

והנה בזהר שם ממשיך „בגין דמתא וכל בני מתא כלהו קיימין ברעיא דנהיג לעמא, אי רעיא איהו טבא, טב לי' טב למתא טב לעמא ואי רעיא איהו בישא כו' ווי למתא כו'", היינו שהבחירה בדוד פועלת שיהי' „טב למתא" בירושלים.

---

1) מלכים א ח, טו־טז (מהפטרת פ' פקודי*).
2) ש"ב בסופו. דה"א כא, כו.
3) ב ו, ה־ו.

*) להעיר מ„היום יום" (ד' טבת) שנשיאי חב"ד אמרו (בשמו"ח) ההפטרה דפרשת השבוע גם בשבת ר"ח וכיו"ב.

4) להעיר גם ממלכים א (יא, יג. שם, לב. לו). מ"ב (יט, לד. כ, ו). תהלים (עח, סח־ע. קלב, יא ואילך). ועוד.
5) (ויקהל) קצח, א.

אבל צ"ע, דגם אם הבחירה בדוד תהי' אחרי הבחירה בירושלים, יכולה זכותו להגין על ירושלים שיהי' "טב למתא כו'".

ועוד: מזה שהכתוב מסיים רק ע"ד הבחירה בדוד (ולא הזכיר כלל הבחירה בירושלים), משמע, שהבחירה בדוד אינה ענין צדדי (ופרט) בבחירה בירושלים (שאם לא יהי' לה מנהיג טוב "ווי למתא כו'"[6]) אלא שזה נוגע לעצם הבחירה בירושלים, שהבחירה בירושלים נפעלת ע"י הבחירה בדוד, ועד שהעיקר הוא הבחירה בדוד.

ב. ויובן זה בהקדם תוספת ביאור בגדר הבחירה בירושלים, שהיא בחירה נצחית, וכמבואר בפיה"מ להרמב"ם[7]: "קרא[8] את ירושלים נחלה בגלל קביעות קדושתה וקיומה לעולם, ועלי' אמר ה' נביא[9] ונחלתו לא יעזוב, לפי שכבר אמר בתחילת הענין כי ה' בחר את ירושלים לשכינתו ובחר את ישראל לו יתעלה סגולה, ואמר אח"כ כי ה' לא יטוש את האומה הזו אשר בחר לנחלתו ולא אותו המקום אשר בחרו . . וכבר באר נצחיות קדושתה ואמר[10] זאת מנוחתי עדי עד" – שמהמשך דבריו מובן, שהנצחיות דירושלים היא בגלל בחירת הקב"ה בה.

והנה בהנצחיות דירושלים יש ב' דינים:

א) דין בבנין הבית – "כיוון שנבנה המקדש בירושלים נאסרו כל המקומות כולן לבנות בהן בית לה' כו' ואין שם בית לדורי הדורות אלא בירושלים בלבד . . זאת[10] מנוחתי עדי עד", שלדורי דורות ירושלים היא המקום היחידי בעולם לבנות בו "בית לה'"[12].

ב) דין בקדושת ירושלים, וכפסק הרמב"ם[13] ש"קדושה ראשונה . . קידש . . לשעתן וקידשן לעתיד לבא, לפיכך מקריבין הקרבנות כולן אע"פ שאין שם בית בנוי כו'", וכנ"ל מפיה"מ ש"קדושתה וקיומה לעולם . . בחר את ירושלים לשכינתו כו'", שמדבריו אלה מובן, שגם "נצחיות קדושתה" היא תוצאה מהבחירה בירושלים. אלא שבס' היד מוסיף (בהמשך הענין[14]) טעם לנצחיות הקדושה – "לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה".

ויש לעיין בטעם הדבר, שבנוגע לקדושת ירושלים לא הביא הרמב"ם את הכתוב "זאת מנוחתי עדי עד" (שלכאורה (גם) ממנו ראי' שהשכינה שוכנת שם לעולם, "עדי עד", וכמו שהביא בפיה"מ שם לענין "נצחיות קדושתה"), אלא כותב טעם והסברה "לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה".

גם צ"ע בפירוש הטעם "לפי שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה", שמזה מובן שאין זו גזירת הכתוב (שכך גזר הקב"ה ש"זאת מנוחתי עדי עד", שזהו מקום השכינה לעד ולעולמי עולמים), אלא שכך מחוייב ע"פ

---

6) להעיר מרמב"ם הל' ברכות פ"ב ה"ד: ברכה שלישית כו' מנחם עמו ישראל בבנין ירושלים כו' וכל מי שלא אמר מלכות בית דוד כו' שאין נחמה גמורה אלא בחזרת מלכות בית דוד. וראה ב"ח או"ח סי' קיח ד"ה בונה ירושלים.

7) זבחים פ"ד מ"ח.

8) הלשון ע"פ תרגום קאפח. ובפיה"מ לפנינו בשינויים קלים.

9) תהלים צד, יד.

10) שם קלב, יד.

11) רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א ה"ג.

12) ראה לקו"ש חט"ז ע' 466 (חידושים ובי־אורים בהל' בית הבחירה ע' קכג) הערה 12. ועוד.

13) שם פ"ו הי"ד־טו.

14) שם הט"ז.

שכל, דכשם שא"א שהשכינה תבטל, כך אי אפשר שתבטל קדושת המקדש וירושלים (שהיא "מפני השכינה"). ואינו מובן: הרי גם קדושת המשכן שבמדבר היתה מפני השכינה ששרתה בו, ומ"מ לא נשארה קדושה במקומות שבהם הוקם המשכן, ולא אמרינן דכיון שהקדושה היא "מפני השכינה ושכינה אינה בטילה" לכן גם קדושת מקום זה אינה בטילה?

בפשטות יש לומר, לפי שבמשכן אין דין קדושת מקומו, כיון שלא הי' קבוע במקום כ"א נשאו אותו ממקום למקום[15], ולכן השראת השכינה שבמשכן אינה שייכת להמקום: אבל עצ"ע בנוגע למשכן שילה, "שבנו שם בית של אבנים . . ושס"ט שנה עמד"[16] – הרי שהיתה בזה קביעות מקום, ועד ש"היא היתה מנוחה"[17] [וכמ"ש בפיה"מ[18] שנקראת מנוחה "לפי שנתיישבו ולא היתה שם נסיעה"]: ועוד – מפורש בספרי עה"פ[19] "המקום אשר יבחר ה'" – "זו שילה", הרי שהיתה בחירת הקב"ה במקום זה – וא"כ מדוע לא שייך (גם) במשכן שילה טעם זה, שקדושתו היא "מפני השכינה ושכינה אינה בטילה"?

ג. ויש לומר הביאור בזה:

בחירת הקב"ה במקום מסויים יכולה להיות בשני אופנים: א) הבחירה היא כדי לבוא ולהשיג ולהשלים מטרה מסויימת, שבאופן זה מובן שאפשר שהבחירה היא לזמן מסויים, דכאשר נשלמה המטרה שוב אין צורך ב(בחירת) המקום.

ב) הבחירה במקום זה היא רצונו ובחירתו בעצם, מצ"ע.

וזהו החילוק בין הבחירה בשילה והבחירה בירושלים[20], וכמודגש בחילוק לשונות הכתובים בשילה וירושלים – שבשילה נאמר[21] "המקום אשר יבחר ה' גו' לשום את שמו שם", אבל בירושלים הלשון[22] "אשר יבחר ה"א בו (ורק אח"כ ממשיך) לשכן שמו שם", וע"פ הנ"ל יש לבאר טעם הדבר: בשילה, הבחירה במקום זה היתה בשביל המטרה ד"לשום את שמו שם": משא"כ ענין הבחירה בירושלים הוא שהקב"ה בחר "בו", במקום זה, וכתוצאה מזה השכין "שמו שם", דשם הוא רצונו ובחירתו, ובדרך ממילא נמצאת שם שכינתו ית' (ובאופן קבוע, "לשכן שמו שם" – ולא רק "לשום", שמשמעו (גם) עראי).

וזוהי כוונת הרמב"ם במ"ש "שקדושת המקדש וירושלים מפני השכינה ושכינה אינה בטלה" – שלא בא להביא ראי' לנצחיות הקדושה, אלא לבאר, דכיון שבחירת הקב"ה בירושלים (והמקדש) היא באופן של "יבחר ה"א בו", בו בעצם, הרי מקום זה נתקשר ונתאחד עם השכינה עד שזהו מקומה הקבוע של השכינה, ובמילא כשם ש"שכינה אינה בטילה" כך לא תבטל קדושת מקום זה.

[משא"כ בשילה, אף שגם הוא ה"מקום אשר יבחר ה'", מ"מ אין לומר שמקום זה נעשה בעצם מקומה של שכינה, כי הבחירה היתה לשם מטרה, "לשום את שמו שם", בחירה התלוי' בדבר, וכאשר

15) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 73 (חידושים וביאורים שם סי' טו ס"ג) ואילך. ועוד.

16) ל' הרמב"ם שם פ"א ה"ב.

17) זבחים קיב, ב (במשנה).

18) למשנה שם (פי"ד מ"ו).

19) פ' ראה יד, כה. תבוא כו, ב. וראה גם ספרי (ורש"י) פ' ראה יב, יא. רש"י שם, ה.

20) ראה בכ"ז (באו"א קצת) לקו"ש חכ"ד ע' 82 ואילך (חידושים וביאורים שם סי' ג ס"ד ואילך).

21) פ' ראה יב, ה (ע"פ ספרי ורש"י שם, יא. וראה לקו"ש שם הערה 31, 32).

22) שם, יא.

בטל הדבר (נשלמה המטרה) בטלה ה־בחירה[23], וכנ"ל].

ד. ע"פ הנ"ל יש לבאר דברי הזהר, שהבחירה בירושלים תלוי' בהבחירה בדוד:

בחירה כזו, כיון שהיא בחירה נצחית, הרי מצ"ע אי אפשר שתחול על מקום גשמי – כי גשמי מצד טבעו ומהותו הוא הווה ונפסד, היפך הנצחיות, וא"כ אין המקום הגשמי מסוגל מצד עצמו להכיל ענין נצחי זה: כלומר: אף שהבחירה היא בחירה נצחית, ובמילא המשכת הקדושה שמצד בחירה זו היא נצחית – זהו רק מצד הבוחר, דכשם שלא שייך שינוי בו ית', כך אין שינוי בבחירתו [וכמשנ"ת כמ"פ, דבחירה אמתית היא לא מצד (מע־לת) הנבחר, אלא מצד (רצונו של) הבו־חר], אבל אין לייחס נצחיות זו להמקום עצמו[24], שקדושת המקום היא קדושה נצחית[25].

וזהו טעם הדבר שבחירה זו בירו־שלים תלוי' בבחירת הקב"ה בדוד המלך „למהוי רעיא על ישראל", „רישא דנהיג עמא דקרתא":

הבחירה במלכות בית דוד הרי היא בחירה נצחית, כמ"ש הרמב"ם[26] „כיון שנמשח דוד . . הרי המלכות לו ולבניו הזכרים עד עולם שנאמר[27] כסאך יהי' נכון עד עולם . . אע"פ שלא זכה אלא לכשרים לא תכרת המלוכה מזרע דוד לעולם, הקב"ה הבטיחו בכך שנאמר[28] אם יעזבו בניו תורתי ובמשפטי לא יל־כון ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עונם וחסדי לא אפיר מעמו" [שזה הוא מצד הבחירה בדוד, כמ"ש שם בריש המז־מור[29] „כרתי ברית לבחירי נשבעתי ל־דוד עבדי, עד עולם אכין זרעך ובניתי לדור ודור כסאך סלה"] – ונצחיות זו שייכת למציאותו ונשמתו של דוד, שהי' עבד ה' ובטל לה' בתכלית, ולכן נמשך ונתגלה בו כחו ית' שלמעלה משינוי[30] [וכמאמר חז"ל[31] שמעשה ידי דוד נצ־חיים];

וכיון שמקומה של מלכות בית דוד הוא בירושלים[32] [ועד שירושלים נקראת „עיר דוד"[33], ושלימות מלכותו של דוד (כמלך על כל ישראל) היתה רק כשבא לירושלים[34]], הרי בכח זה נעשה גם המקום הגשמי דירושלים מוכשר וראוי („כלי")[35] לקבל את ה„בחירה" נצחית

---

23) ראה תהלים (עח, ס. שם, סז) „ויטוש משכן שילה . . וימאס באהל יוסף (שילה. פרש"י) ובשבט אפרים לא בחר".

24) ע"ד משנ"ת במ"א (ראה לעיל ע' 175 הערה 27 בשוה"ג. וש"נ) לענין הנצחיות שבצבא השמים.

25) ראה בארוכה לקו"ש חי"ט ע' 146 ואילך (חידושים וביאורים שם סי' ו ס"ז ואילך). וראה לקו"ש חי"ח ע' 409. ועוד.

26) הל' מלכים פ"א ה"ז (וראה שם ה"ט). – וראה בארוכה לקו"ש חלק כה ע' 110 ואילך. חכ"ח ע' 109 ואילך. חי"ל ע' 99 ואילך.

27) ש"ב ז, טז.

28) תהלים פט, לא. שם, לג־לד.

29) שם, ד־ה.

30) ראה גם לקו"ש חט"ז ע' 470 (חידושים ובי־אורים שם ע' קכה). ושם, שזהו הטעם שהשראת השכינה במקדש היתה בזכות דוד. ע"ש.

31) סוטה ט, סע"א. וראה פסיקתא רבתי פ"ב, ו. מדרש תהלים מזמור סב בסופו. ועוד.

32) ראה רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"י: ואין ממנין . . בירושלים לעולם אלא מלך ישראל מזרע דוד.

33) ש"ב ה, ז. שם, ט. ובכ"מ. – ושייכת למלכות דוד, כמ"ש (תהלים מח, ג) „קרית מלך רב" (ראה ראב"ע ומצו"ד שם).

34) ראה ש"ב שם, א־ה.

35) ע"ד משנ"ת במ"א (לקו"ש חי"ח שם הערה 70, 71), דאף שבחירת העצמות היא בגוף (תניא

בירושלים[36] (וכדלקמן ס"ו).

[ויש לומר, שענין זה נרמז גם בארי־כות לשון הרמב"ם בפיה"מ הנ"ל (ריש ס"ב) אודות הנצחיות של ירושלים – „ועלי' אמר הנביא[9] ונחלתו לא יעזוב, לפי שכבר אמר בתחילת הענין כי ה' בחר את ירושלים לשכינתו ובחר את ישראל לו יתעלה סגולה, ואמר אח"כ כי ה' לא יטוש את האומה הזו אשר בחר לנחלתו ולא אותו המקום אשר בחרו והוא אמרו כי[37] בחר ה' בציון אוה למו־שב לו, כי[38] יעקב בחר לו י"ה ישראל לסגולתו, כי[9] לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזוב" – שמדגיש שהבחירה בירו־שלים שייכת להבחירה בעם ישראל, והיינו לפי שהנצחיות של (הבחירה ב)ירו־שלים תלוי' בבחירתו בעם ישראל, כי אין לייחס ענין הנצחיות למציאותו של דבר גשמי מצד עצמו, אלא שלהיות שירושלים נבחרה להיות מקומם של ישראל, שהם מציאות נצחית („נצר מטעי מעשה ידי להתפאר"[39]), לכן נמשכה ע"ז בחירה נצחית (גם) בירושלים[40].

ה. ויובן זה בתוס' ביאור בהקדים דברי המדרש[41] על הפסוק[42] „החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה" – „משבחר הקב"ה בעו־למו קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכש־בחר ביעקב ובניו קבע בו ר"ח של גאו־לה", שגם במחז"ל זה מדובר אודות שתי בחירות, בחירת הקב"ה „בעולמו" (בדוג־מת הבחירה בירושלים, מקום בעולם), ובחירת הקב"ה „ביעקב ובניו" (ע"ד בחי־רת הקב"ה בדוד מלך ישראל).

ויש לדייק בדברי המדרש: א) „משב־חר הקב"ה בעולמו" – לא משברא הקב"ה את עולמו, שמזה מובן, שהענין ד„ראשי חדשים ושנים" אינו שייך להעולם כפי שהוא מצד בריאתו, אלא להבחירה ש־הקב"ה בחר בעולמו[43]. ב) „וכשבחר ביע־קב ובניו קבע בו ר"ח של גאולה" – שע"י הבחירה ביעקב ובניו נפעל חידוש בעולמו של הקב"ה, שקבע בו ר"ח של גאולה.

פמ"ט), ובחירת העצמות לא שייך בה שינוי, מ"מ, כדי שבחירה זו תקבע במציאות הגוף גופא בפני־מיותו ה"ז רק ע"י הנשמה. ע"ש.

36) ע"פ המבואר בפנים יבואר עוד פרט בדברי הזהר שם, דלכאורה, לפי פשטות משמעות הדברים, שהבחירה בירושלים היא לפי שדוד נבחר לריש קרתא ועי"ז „טב למתא כו'" – אין הבחירה בירו־שלים בחירה חפשית אלא מפני מעלת הנבחר. וע"פ הנ"ל יש לומר, שאין כוונת הזהר שבחר בירושלים מפני המעלה הנפעלת בה ע"ז שדוד הוא מלך העיר, אלא שבחירת דוד למלך ישראל מאפשרת בחירה בירושלים (כנ"ל בפנים).

37) תהלים קלב, יג.

38) שם קלה, ד.

39) ישעי' ס, כא. וראה עמק המלך בתחלתו (ש' תקוני התשובה ספ"ג. וכן שם ש' עולם התהו פל"א. וראה לקוטי הש"ס למס' אבות): אע"פ שהם רשעים גמורים כו' ניצוצי קדושה בהם כו' שהם נצר מטעי כו' והיא חלק אלקה היא נצחי כו' והנשמות הם רושם אור עצמותו כו' מעשה ידי להתפאר כו' הק' הוא ומעשה ידיו חיים וקיימים לעד ולעולמי עולמים. ובשער הגמול להרמב"ן: הנפש שהיא עליונה אי אפשר שתהי' בטלה כו'.

40) וזהו גם עומק כוונת דברי התנחומא (פ' ראה ח) „כשברא העולם חלק הארצות לשרי ה־אומות ובחר בארץ ישראל כו' ובחר לחלקו ישראל כו' אמר הקב"ה יבואו ישראל שבאו לחלקי וינחלו את הארץ שבאה לחלקי כו'" – שנ"ל שאין הכוונה (כפי שמשמע משטחיות הלשון) ששתי הבחירות הם שני דברים שונים, שלאחר מעשה החליט הקב"ה ל־חברם, אלא שהבחירה הנצחית בארץ ישראל תלוי' בכך שבני ישראל באים לתוכה ונוחלים אותה.

41) שמו"ר פט"ו, יא.

42) בא יב, ב.

43) ראה גם לקו"ש חי"ז ע' 153-4. וש"נ.

ביאור הענין:

הכוונה ב„בחר הקב"ה בעולמו" היא שהקב"ה בחר שזה יהי' מקומם של בני ישראל ועבודתם בקיום התורה והמצוות, וכמאמר רז"ל[44] שהעולם נברא „בשביל התורה ובשביל ישראל", וזהו „משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים", שזה נוגע להכשרת העולם ל־קיום התומ"צ ע"י ישראל[45];

אבל מ"מ, גם לאחרי שהעולם נעשה מוכשר לעבודתם של ישראל, אין זה מצב של „גאולה", כי „גאולה" מורה על היציאה מכל דבר של מיצר וגבול, וכיון שהעולם הוא נברא מוגבל, הרי זה גם כפי שנרגש שהוא „עולמו" של הקב"ה, ועוד – שאף שהוא עולם שהקב"ה בחר בו (ונעשה מוכשר לתורה וישראל), מ"מ, להיותו עולם ה"ז במצב של גבול, ולא „גאולה".

וזהו החידוש ב„בחר ביעקב ובניו" – כי בנ"י הם למעלה מן העולם, כי נשמ־תם היא „חלק אלקה ממעל ממש"[46], ולכן נמצא בהם הכח של „גאולה", להתעלות למעלה מגדרי העולם.

[וזה מתאים עם דברי בעל העקידה[47] בביאור ההבדל בין „בחר הקב"ה בעו־למו" ו„בחר ביעקב ובניו", ש„בחר . . ב־עולמו" קאי על ההנהגה הטבעית, ו„בחר ביעקב ובניו" קאי על ההנהגה הנסית (שידוד הטבע) שהקב"ה עושה בשביל עמו ישראל („יעקב ובניו")].

ו. וע"ז מדייק במדרש „כשבחר ביע־קב ובניו קבע בו ר"ח של גאולה" (שה־גאולה אינה רק בבנ"י עצמם, אלא זה נקבע „בו", בעולם גופא):

„בחר ביעקב ובניו" קאי לא על עצם מציאותם של ישראל (שהיא למעלה מן העולם, כנ"ל), אלא בזה שהקב"ה בחר בהם שהם ישלימו כוונתו בבריאת ה־עולם, על ידי קיום התורה והמצוות, שבשביל זה יורדות נשמות ישראל ל־עוה"ז ומתלבשות בגופים[48]; וכיון שגם כשהנשמה יורדת לתוך הגבלות העולם ה"ה „חלק אלקה ממעל ממש", לכן, לא זו בלבד שע"י ירידה זו לא נגרע כלום ממעלתה העצמית (שהיא חלק ה'), אלא אדרבה, ע"י עבודתה למטה נקבע בעולם גופא ענין ה„גאולה" שלמעלה מן ה־עולם.

ואין זו סתירה להנת"ל שהעולם לה־יותו נברא מוגבל אין שייך שיהי' בו גדר של גאולה (בלי גבול והתעלות ל־מעלה מגדרי העולם) – כי זהו מצד גדרי העולם עצמו, אבל ע"י שישראל נמצאים בעולם, ועובדים עבודתם בהיו־תם בו, ועוד זאת – שעבודתם היא עם העולם ובהעולם עצמו, לעשותו דירה לו ית' (על ידי שממשיכים קדושה בדברים גשמיים דהעולם), נקבע גם בעולם גדר של „גאולה" שלמעלה מן העולם.

כי כאשר מגלים בכל פרט ופרט ש־בעולם שכל מציאותו היא רק „בשביל ישראל", היינו שכל מציאות העולם היא רק פרט ממציאותם של ישראל, כדי להשלים כוונה זו שהקב"ה בחר שבנ"י יהיו נמצאים למטה ועבודתם תהי' ב־

44) ראה רש"י ר"פ בראשית. ועוד.
45) עיין לקו"ש חכ"ו ע' 61 ואילך.
46) ל' התניא רפ"ב.
47) פ' בא (שער לח).

48) וזה נוגע לעצם הבחירה בישראל, כי רק ע"י עבודתם למטה מתגלה עצם הנשמה כפי ש־מושרש בעצמותו ית' (שזוהי בחירת העצמות בנש"י) – ראה המשך תרס"ו ע' תצב ואילך. לקו"ש חט"ז ע' 478. ועוד.

עולם הזה[49] – אזי כשם שישראל עצמם הם בבחי' „גאולה" (למעלה מגדרי ה־עולם), כך נפעל בעולם (שבו ובעניניו עובדים ישראל את השם) גדר של גאו־לה[50].

ועד"ז הוא בעניננו, בחירת הקב"ה בירושלים, שאף שבירושלים מצ"ע לא שייך גדר נצחיות, לאחרי הבחירה ב־דוד, שהיא בחירה נצחית, נמשך בדרך ממילא ענין הנצחיות גם בירושלים, עיר דוד.

(משיחות ש"פ ויק"פ,
פ' החודש, תש"מ ותשמ"ב)

---

49) ולהעיר מלקו"ש שם (ע' 477 ואילך) בענין דירה לו ית' בתחתונים, שעיקר הדירה היא בנש"י והעולם הוא רק פרט בזה. ע"ש. ועי"ג"כ לקו"ש ח"ל ע' 9־138.

50) להעיר מתניא ספל"ז „ומיתרון ההארה ל־ישראל יג' חשך האומות ג"כ". וראה בארוכה לקו"ש חכ"ג ע' 177 ואילך.